

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

178. An in dconsecratione Altaris loco Reliquiarum possit apponi frustulum Corporalis? Et an pro Altari fixo sit necessaria in eius consecratione apposito Reliquiarum? Et an pro communicando infirmo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

na, vel mala fides obesse, vel prodesse potest huiusmodi sacrationi, per quam Calix effectus est aptum vas, & sanctum ad huiusmodi ministerium. Nota etiam, quod post hæc scripta inveni nostram sententiam contra Eminentiss. Lugo docere etiam Nald. in *Sum. verb. Ecclesia, num. 24.* & me citato, Polach in *Aphor. carem. Missæ, fol. 32. n. 4. & fol. 374. n. 2.* & me etiam citato, Elig. Bass. in *Flor. Theol. mor. verb. Missæ, 5. n. 2.* unde nostra sententia remanet satis probabilis, quam nouissimè approbat ex Soc. Pelliz. in *Man. Reg. tom. 2. tr. 8. c. 6. sect. 3. n. 101.* & me citato Ioan. Henric. in *q. pract. sect. 22. q. 13.* Non nego tamen, sententiam Card. Lugo esse satis probabilem, quam nouissimè tuetur Leand. de *Sacram. tom. 1. tr. 8. disp. 7. q. 31.* Sed in mei fauorem vide etiam Baunym in *Theol. mor. 10. 1. tract. 6. q. 13.*

3. Post hæc autem scriptis mandata, legi Tamburinum *Opusc. de Sacrific. Missæ, lib. 1. cap. 1. §. 4. n. 1.* & segg. docentem, me citato, probabilem esse nostram sententiam, asserentem, Calicem, & Vestes remanere consecratis, & benedictis, si in illis non consecratis, & non benedictis, aliquis Sacerdos sacrificaret, etiam (addit ipse) si mala fide celebret in illis. Idem asserit de Patena, de Corporali, de Pixide, de Custodia, seu Sphæra, immediatè tangentibus sacras species: putat enim, omnia supradicta acquirere sufficientem consecrationem, seu benedictionem, eo ipso, quod in illis sacra ministeria exhibentur, quia iam contingunt suo modo à Sanctissimo Christi Corpore, unde omnis benedictio promanet: & licet Calix, v.g. deputetur ad Sacrificium per consecrationem factam ab habente potestatem, quod Sacri Canones semper requirere videntur; tamen æquialiter, imò eminenter, talis deputatio habetur per sacratissimum contactum Corporis Christi. Idem etiam putat probabiliter de Ecclesia violata; reconciliari, nempe, per Sacrificium Missæ ibi celebratum. Et respondet ad argumenta, quæ in contrarium satis etiam probabiliter adduxit Eminentiss. Dom. meus Cardin. de Lugo, quem nouissimè nominat contra me sequitur Dicastillus de *Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 4. dub. 9. n. 198.* Sed aduersus viros doctissimos, præter Authores citatos, oppono alium virum non minus doctum, P. Ægidium Coninch de *Sacram. q. 66. art. 2. dub. vnic. n. 15. ubi sic asserit: [Licet Patres dicant, Christum sanctificasse aquas, usque eam vim dedisse suo contactu, dum baptizaretur; non instituit autem eo contactu suum Baptisimum, sed Baptisimum Ioannis suscepit: moraliter tamen aquas consecrauit, (sicut contactu Sanguinis consecratur Calix, si quis celebret in non consecrato;)] usque dictam vim meruit. Ita ille, & iterum ego. Vtraque igitur sententia sua non caret probabilitate, vt diximus.*

RESOL. CLXXVIII.

An in consecratione Altaris loco Reliquiarum possit apponi frustulum corporalis?
 Et an pro Altari fixo sit necessarium in eius consecratione appositio Reliquiarum?
 Et an pro communicando infirmo, ne decedat sine Viatico possit Sacerdos celebrare sine vestibus sacris, & sine Altari, hoc est Ara consecrata, vel an hoc concedatur ad vitandum mortem tantum?
 De Sacerdote non ieiuno non est dubitandum in predicto casu, quod potest celebrare ad dandum moribundo Viaticum. Ex p. 11. tr. 6. & Misc. 6. Ref. 25.

§. I. Discrepant Doctores, & maxime pro Altari fixo sit necessaria in eius consecratione ap-

positio Reliquiarum. Thomas Hurtadus *var. tom. 1. tract. 2. cap. 6. ref. 23. n. 254.* Scortia de *Sacrific. Missæ, lib. 2. cap. 14. n. 4.* & alij affirmant. Sed negatiuè respondendum est. Sic docent Panormitanus, *cap. 1. de Consecrat. Eccles. n. 2. Suarez disp. 81. sect. 5.* Ægidius de Coninch *q. 83. art. 3. dub. 2. n. 241.* Valq. *disp. 233. cap. 2. n. 16.* Layman *lib. 5. sum. tractat. 5. cap. 5. num. 8.* Franciscus Lugo de *Sacram. tom. 2. lib. 5. cap. 7. q. 1. n. 11.* Dicastillus de *Sacram. tom. 1. tr. 5. disp. 4. dub. 9. n. 146.* Gaspar Hurtadus de *Sacram. disp. 4. difficult. 8.* Auerfa de *Sacram. Euchar. q. 11. sect. 13.* Leander de *Sacram. 2. tract. 8. disp. 7. q. 6.* cum aliis. Verum gratis admissio, quod antiquo tempore fuerit præceptum ne vllum altare consecraretur absque reliquiis Sanctorum in ipso inclusis, dicendum necessariò est consuetudine abrogatum esse. Etenim Altaria ita multiplicata sunt ex necessitate, vt vix pro tot Altaribus reliquie certæ Sanctorum possint inueniri; nulla igitur est obligatio includendi ibi reliquias. Neque obstat Ecclesiam in Introitu Missæ orare Dominum per merita Sanctorum, quorum reliquie ibi sunt, quia intelligi debet conditionaliter, si ibi sint, præstat enim hunc sensum: *Oramus te Domine per merita Sanctorum tuorum, quorum reliquie hic sunt,* id est quorum reliquie, hic fuerint, & omnium Sanctorum. Ita Paluas *tom. 4. tr. 22. punct. 9. n. 5.*

2. His suppositis, an si quis veller stare in opinione asserente reliquias necessariò requiri in consecratione Altaris, quaeritur an loco ipsarum possit apponi frustulum corporalis: Et affirmatiuè respondet Thomas Hurtadus *ubi supra, tract. 2. cap. 6. ref. 24. num. 262.* Probat hoc ex facto Leonis Primi, qui vt ex Panormitano, Syluester *verb. Altare num. 4.* & Tabiena, *num. 6.* referunt, ad consecrationem cuiusdam Ecclesie dedit partem Corporalis, & Corporis Christi, vt loco reliquiarum poneretur. Quare summus Pontifex Leo dedit partem Corporalium, vt loco Reliquiarum poneretur, & declarauit Corporale summam esse Reliquiam, si enim vestes & indumenta alicuius Sancti & Crux Christi ex contactu habentur, & sunt Reliquie, quæ in magna habentur veneratione, & in consecratione Ecclesie, vel Altaris poni possunt; cum corporalia tangant Corpus Christi verum, absque dubio magna est reliquia. Deinde si frustulū illius sindonis, quo Corpus Christi mortuum inuolutum fuit pro magna Reliquia habemus, quis dubitat quod in consecratione Altaris loco Reliquiarum possit constitui, vt qui Corpus Christi viuum tangit, & continet, estque Corporis Christi in Altare indumentum: ergo etiam non est minori veneratione digna, non quidem solum proferit significationem quam habet, sed etiam propter contactum. Hæc omnia Hurtadus.

3. Sed licet ingeniosè excogitata sint, mihi verò non placent; nam Corporalia licet tractari debeant cum reuerentia, & idèd à laicis non tangenda, vel ab aliis nisi à Diacono lauanda; tamen nunquam in Ecclesia Dei tanquam Reliquie habita, & æstimata sunt, nec tanquam reliquie populo exposta ad adorandum. Nec obstat argumentum Patris Hurtado de instrument. Passionis Christi, & de S. Sindone: nam dicta instrumenta habuerunt contactum physicum Corporis Christi, & idèd tanquam Reliquie Ecclesia adorat & proponit, quod dici non potest de Corporali. Et idèd si aliqua particula casu super Tapedum v.g. ceciderit, certum est, quod nemo diceret quod illa pars Tapedi, quæ tergit Corpus Christi esset tanquam Reliquia habenda, & æstimanda, & posse apponi in consecratione Altaris: sed vt dicit Rubrica post absolutionem remaneret vt prius destinata ad solitos vsus. Et licet Corporalia benedicantur,

etur, & destinentur ab Ecclesia ad retinendas Sacras species in Sacrificio Missæ; non tamen ex eorum contactu habentur ab Ecclesia pro Reliquiis, vt ex contactu physico Corporis Christi habentur Crux, Spina, Lancea, & alia instrumenta Passionis. Ad factum verò Leonis Papæ quod adducit P. Hurtadus, respondeo quod de illo nimis dubito; nam quo pacto est credendum Sanctum Pontificem dedisse pro consecratione Altaris partem Hostiæ Sacræ; nam sententia Durandi, lib. 1. *Rational. diuin. officior. c. 7. n. 21.* & Ioannis Andreæ in cap. *Placuit. de consecrat. disp. 1.* afferentium, loco Reliquiarum particulam hostiæ consecratæ apponi in Ara posse, sustinenda non est, sed omnino reprobanda. Est enim contra reuerentiam debitam Sacramento illud corruptioni exponere, atque ita relato Panormit. docet Vasq. *disp. 233. cap. 2. n. 17.* Egidius de Coninch. *q. 83. art. 3. dub. 2. num. 242.* Suarez *disp. 8. sect. 5.* Emanuel Sà, *verb. Abitare in sine.* Cardinalis Lugo *de sacr. disput. 20. sect. 3. n. 75.* Castrus Palau *tom. 4. disp. 22. punct. 9. n. 5.* Fagundes *præcept. 1. lib. 3. c. 22. n. 6.* Dicastillus *de sacr. tom. 1. tract. 5. disp. 4. dub. 9. n. 147.* & idè vt dixi non est credendum D. Leonem id fecisse. Vnde sicut tale factum in ordine ad particulam Hostiæ suspectum, & apocryphum redditur, etiam redditur suspectum in ordine ad Corporale: & quidem in tanta Reliquiarum multitudine, quæ Romæ extabat, nescio qua ratione loco earum D. Leo pauerit, vel voluerit frustulum Corporalis mittere.

4. Non deseram tamen in fauorem Patris Hurtadi hic obseruare, Patrem Franciscum Lugo *de Sacram. lib. 5. cap. 7. q. 1. n. 13.* admittere, Leonem Pontificem misisse pro consecrandæ Ecclesiæ frustulum Corporalis loco Reliquiarum. Et hanc sententiam tanquæ probabilem admittit P. Amicus in *curf. Theol. tom. 7. disp. 3. sect. 12. n. 349.* vbi sic asserit: Refert Syluester ex Panormitano quod Leo Papa deficientibus Reliquiis posuerit partem Corporalis, & Eucharistiæ in consecratione cuiusdam Ecclesiæ. Sed hæc sententia sicut de parte Corporalis probabilis est, ita de parte Eucharistiæ omnino absurda, & indigna. Ita ille. Sed ego, vt dixi, nimis dubito de facto illo Leonis Papæ quod sit apocryphum, non solum ex eo quod dicitur Pontificem illum misisse pro consecratione Ecclesiæ partem Hostiæ, quod ipse Amicus fatetur esse absurdum, & indignum; sed etiam ex eo quod dicitur misisse partem Corporalis; nam quo pacto credendum est, vt vult Amicus, hoc Pontificem fecisse ex defectu Reliquiarum, quis credere potest tunc Romæ non extitisse Reliquias, vt Pontifex fuerit coactus, loco ipsarum, frustulum Corporalis mittere? Nisi forsitan aliquis dicat fuisse frustulum alicuius Corporalis miraculosi, quod tunc Romæ extabat, vt nunc plures extant in Italia, & Hispania.

5. Nota etiam hic obiter, Patrem Hurtadum vbi *suprà, cap. 2. ref. 2. n. 22.* docere, quod pro communicando infirmo, ne decedat sine viatico, celebrare potest Sacerdos sine * vestibus Sacris, sine Altari, hoc est Ara consecrata, quia hæc, & similia requiruntur ex merò iure positivo. Sed pace viri docti, hoc in praxi non deducem per ea quæ docent Tannerus *tom. 4. disp. 5. q. 10. dub. 3. n. 41.* Io. Vviggers *de sacr. in 3. p. D. Thom. q. 83. dub. 14. n. 63.* Marchinus *de sacr. ordin. tr. 3. p. 3. cap. 14. n. 5.* Martinus de San Ioseph in *mon. confess. tom. 1. lib. 3. tr. 16. de Euchar. n. 14.* Gasias in *summa tr. 3. diff. 7. dub. 4. punct. 2. n. 22.* Et licet ego probabiliter teneam cum ipso Hurtado, posse Sacerdotem non ieiunum celebrare ad dandum Viaticum infirmo, in hanc tamen sententiam descendendo præter alias rationes, quia video Ecclesiam in multis casibus permittere ex iusta causa & necessitate Sacerdotes

non ieiunos licet celebrare. Sed non inuenio Ecclesiam vsque adhuc aliquo casu permittere Sacerdotem celebrare absque Vestibus, & absque Altari, & ego solum concederem ad vitandam mortem. Ergo

RESOL. CLXXIX.

An Pixis in qua reponitur Eucharistia necessaria sit benedicenda?
Et quid dicendum est de Sphæra, seu Luna, in qua reponitur Hostia publicè ad populum & de Felix argentea, in qua Summus Pontifex iunxit Sanguinem in Missa Papali?
Et docetur esse præceptum, vt Corporalis, Patena, Calix, & Ara debeant esse benedicta, aut consecrata.
Et cursum aduersus Pixidem non posse cum particulis in ea consecratis reponi in Tabernaculo, nisi post assumptionem sanguinis.
Et insertur, quod vbi est eadem ratio dicitur ad idem legis dispositio non extendi, sed comprehenduntur.
 Ex part. 10. tract. 11. & Misc. 1. Ref. 3.

§. 1. Nouissimè mordicus affirmatiua sententiam nominatim contra me tenet doctissimus P. Dicastillus *de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 4. dub. 9. num. 193.* cuius sententiam sequuti sunt etiam ceteris his, vt Vviggers in *3. part. D. Thom. quest. 83. dub. 26. num. 76.* Amicus in *Cur. Theol. tom. 7. disp. 3. sect. 12. n. 349.* Marchantius in *Tribun. sacr. tract. 2. part. 2. tit. 4. q. 2. dub. 6.* Mercerus *de Sacram. quest. 83. art. 3. prop. 3. num. 5.* Leandrus *de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 3. punct. 1. num. 1.* Reginaldus, *tom. 2. lib. 29. cap. 9. num. 281.* Grandæus in *3. part. contr. 6. tract. 14. disp. 12. num. 6.* Hurtadus *de Sacrificio Missæ, disp. 4. difficult. 10.* Ioan. de la Cruz in *Direct. Consc. de Sacrific. Missæ, quest. 3. dub. 3.* Leandrus in *Direct. Theol. part. 1. de Sacram. Euchar. cap. 10. Gaunantus in Rubr. Missalis, part. 2. tit. 2. n. 3.* Iura cum aliis.

2. Et vt verum fatear, validis rationibus saltem hæc sententia. Nam Calix, & Patena cum Corporali ideo consecrantur, & benedicuntur, quia reponitur Corpus & Sanguinem Christi; vt patet ex D. Thoma in *3. p. quest. 82. art. 3.* Sed Pixis tangit tantum Corpus Christi; ergo debet benedici. Quia vbi est eadem ratio, debet etiam esse eadem iuris dispositio, vt patet ex *leg. Illud. ff. ad leg. Aquil. leg. Si postuleris, ff. de edendo. l. Nauta, §. fin. ff. Naui. cap. leg. de Titio. ff. Furti, leg. Illud. Cod. de Sacros. Ecclesi. §. si iugur, l. stit. quod cum eo. Glof. verbo, Italia, in cap. 1. de tempore ordin. lib. 6.* Et vbi est eadem ratio, dicitur ad eandem legis dispositio, non extendi, sed comprehenduntur; ex *leg. His solis, vers. satis etiam caute piamus, Cod. de reuocandis donat. d. leg. Illud. Cod. de Sacros. Ecclesi. §. Item venimus, §. ait Senatus, ff. de petit. heredit. Tiraquellus in *leg. Si vnquam, verbo libertus, num. 42.* et 46. Rebuffus *ad leg. in lege consoria 203. vers. Illud, que de seruis vers. Colligitur, ff. de verb. signif. p. q. 1. num. 647.* Surdus, *decis. 276. num. 8.* Gurtierrez, *pract. lib. 3. quest. 17. num. 84. cum segg.* Gonzalez *ad Rep. 8. Cap. cell. §. 7. præc. num. 105.* Rectè itaque dixit Leandrus *quest. 17. num. 84. cum segg.* Gonzalez *ad Rep. 8. Cap. cell. §. 7. præc. num. 105.* Rectè itaque dixit Leandrus *dub. 4. concl. 2.* [Et cierto auer precepto, de que los corporales, ara, y calix esten benedictos, o consecrados: porque han de tocar el cuerpo de Iesu Christo Señor nuestro: luego si estos vasos (videlicet Pixis) se han de tocar, precepto ay tambien en el mismo decreto, que esten consecrados: de manera que, quando no ay precepto expreso ay lo virtual deduzido del expresso.] Ita ille.*

* Pro diffic. de vestibus sacris contenta in hoc §. supra in Ref. 128. §. vlt. in fine, & in Ref. 132. §. 2. ad mediū, vers. consuluit, & in Ref. 171. ad fin. 3. & infra in tr. 2. Ref. 67. §. 1. post mediū, vers. quod ex eo, & inferius in tr. 4. Ref. 19. §. vlt. ad fin. 8. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 3. Potest etiam tertio, & in Ref. 2. §. Sed pro: & in to. 1. tr. 3. Ref. 15. §. 1. & vlt. & pro Sacerdote non ieiuno contento in hoc §. in Ref. 1. huius not. & in eodem §. in